

**R. P. Georgii de Rhodes Avenionensis S. J. disputationum
theologiae scholasticae tomus ...**

Rhodes, Georges de

Lugduni, 1661

Sectio III. De effectibus reprobationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81987](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81987)

te ac conditionata, Deus vellet salutem paruuli & applicabilitatem remedij, voluntas Dei esset conditio ad voluntatem Dei; Deus enim diceret volo remedium posse applicare, si ego nolim cursum causarum, quem volo poni. Quod decretum absurdum est, & indignum Deo; cum enim aliquis vult aliquid consequenter quod antecederet non veller, non debet ponere conditionem, quâ posita incipit nolle quod volebat prius. Sicut Mercator qui ortâ tempestate projicit merces, non debet esse causa tempestatis, alioqui frustra diceretur consequenter tantum velle iacturam mercium.

Voluntas
Dei.

Dico primò, causa reprobationis paruulorum quos immatura mors rapit, non est sola voluntas Dei, ita Catholici omnes Doctores.

Ratio autem est duplex, vt fusè trado disp. 1. de sacrament. Primò, voluntas Dei generalis saluandi omnes homines quam etiam probaui supra. *Nunquid enim* (inquit Augustin. l. 4. contra Iulianum.) *paruuli homines non sunt, vt non pertineant ad id quod dictum est, vult omnes homines saluos fieri.* Altera ratio est, quia Christus generalis est omnium Redemptor, si ergo etiam paruulis istis profuit mors Christi, certè sequitur necessariò quod salutem etiam eorum Deus voluit, ergo ex sola Dei voluntate causari non potuit eorum reprobatio. Quæ omnia fusè probata inuenies eo loco.

Peccatum
originale.

Dico secundò, solum peccatum originale, prout perseverans vsque ad mortem causa est, reprobationis paruulorum omnium, siue illis applicari potuerit remedium, siue non, contra Vasquem, qui ait peccatum Adæ, causam esse reprobationis eorum, quibus per causas naturales baptismus applicari potuit.

Ratio tamen est, quia Deus omnibus paruulis, etiam ijs, quibus per causas naturales applicari baptismus non potuit voluntate consequente, voluit applicabilitatem, & possibilitatem remedij, ergo de omnibus par ratio est, aded vt si peccatum originale causa est reprobationis aliquorum, causa etiam sit reprobationis omnium, antecedens multis infra probabitur rationibus, quia scilicet Deus vult baptismum applicabilem esse paruulis, si causæ alicuius secundæ impedimentum non obstat, hoc est Deum velle antecederet & conditionatè applicabilitatem & possibilitatem remedij, ergo Deus antecederet & conditionatè vult remedium illud esse applicabile. Maior probatur, quia baptismus qui ex intentione primaria Dei est omnibus applicabilis, redditur quibuldam inapplicabilis dupliciter. Primò ex defectu causæ alicuius liberæ matris, v. gr. vel alicuius alterius qui diuinitus immisissam aliquam inspirationem negligit, cui si obediret, baptismus applicabilis esset paruulo, euident est autem quod Deus antecederet vult applicabilitatem remedij, quoties aliqua causa libera culpabiliter impedit eius possibilitatē, semper autem hoc contingere quoties paruuli moriuntur in matrum vtero, aut quoties deficit aqua, vel personæ, à quibus administraretur baptismus, probabilissimè docent grauissimi Theologi, nitunturque autoritate S. Prosperi l. 2. de vocat. gentium. c. 23. vbi hoc planè asserit, deinde benigne illa Dei quæ neminem excludit à possibilitate salutis. Secundò, si non placet referre hoc impedimentum ad causam liberam, referri necessariò debet ad cursum causarum secundarum, quem Deus voluntate solùm consequente, ac secundaria eligit propter causas altissimas prouidentie: primario enim vult salutem paruuli, & applicabilitatem baptismi, deinde verò in altero signo, perspectis altissimis illis rationibus, eligit cursum illum causarum voluntate secundariâ, & consequente, quâ non impeditur, quin primariâ, & antecedente voluntate voluerit remedium, & eius applicabilitatem. Ergo

semper Deus voluntate antecedente, ac primariâ vult possibilitatem applicationis baptismi, cum impedimentum non velit nisi voluntate consequente ac secundariâ, & quidem permissiua tantum, si obstat causa liberè impediens, vel absolutâ quidem, sed ex suppositione rationum illarum propter quas in posteriore signo eligitur cursum talis causarum secundarum, per quas est inapplicabile remedium. Vnde

Ad primam Resp. Augustinum verè ac optimè referre ad voluntatem Dei secundariam & consequentem, quod remedium impossibile sit paruulis, quod impedit primariam & antecedentem voluntatem.

Solutio
trium du-
bitationū.

Ad secundam eadem responsio est, negando remedium illud esse impossibile, ex voluntate Dei primariâ & antecedente, vt satis probasse videor.

Ad tertiam maior difficultas est, quia in hoc decreto, in quo Deus vult salutem paruuli, & remedium applicabile, voluntas Dei videtur esse conditio ad se ipsam, sed hoc tamen negari debet, quia Deus non dicit volo applicari posse remedium, si volo cursum illum non esse, quem tamen volo & eligo: sed dicit volo remedium posse applicari, si non obstat altissima causæ, propter quas ego postea eligam hunc cursum in quo salus illa sit impossibilis. Semper ergo in illo decreto duo sunt signa rationis distinguenda, vnum in quo velit possibilitatem remedij, sed conditionatè, alterum in quo velit propter altissimas causas hunc cursum, neque in eo toto progressu aliquid est impossibile, vel indignum Deo.

SECTIO III.

De effectibus reprobationis.

Id est, quomodo se gerat Deus erga hominem quem decreto suo absoluto excludit à gloria, & inferis addixit, & quid in eo faciat consequenter ad illud decretum, & propositum eum damnandi; effectus enim reprobationis opponuntur effectibus prædestinationis, idè effectus reprobationis negatiuæ dicuntur ea, quæ procedunt à voluntate negandi gratias congruas: effectus reprobationis positiuæ sunt ea quæ sunt à Deo ex intentione puniendi hominem, & habent connexionem cum actuali eius exclusione à gloria.

Explicatio
questionis

Sunt autem in hoc puncto tria omnia certa. Primum, quod in nullo vero sensu dici potest peccatum esse effectum reprobationis, quia omnis effectus reprobationis causatur & intenditur à Deo, qui neque causare neque intendere potest peccatum etiam secundum materiale vt probaui. Secundum est, quod permissio primi peccati, quod est quasi prima radix damnationis, semper est effectus reprobationis negatiuæ vt patet, sed non potest esse effectus reprobationis positiuæ, alioqui reprobatio causaretur à sola Dei voluntate, quod ostendi repugnare. Tertium est quod permissio perseverantiæ in peccato vsque ad mortem non est effectus reprobationis, cum illa perseverantia sit causa totius reprobationis.

Tria certa.

Difficultas igitur triplex superesse potest. Prima, de permissione peccatorum, quæ sequuntur primum peccatum. Secunda, de obstinatione. Tertia, de morte in peccato, quomodo sint effectus reprobationis.

Ratio dubit. primò est, quia si Deus ex affectu puniendi hominem, decreuit permittere lapsum eius in plura peccata, sequitur quod Deus amet peccata vt medium ad finem quem amat; ipsam enim amat penam, quam obtinere non potest sine peccato. Imò Deus nunquam decreuit penam alicuius peccati, quin prius præiudicaret durationem eius vsque ad mortem, ergo nulla permissio peccati, potest esse effectus reprobationis.

Triplex
dubitatio.

Secundò, induratio & obstinatio, quæ dicuntur effectus reprobationis, vel significant solam negationem

nem auxilij congrui, & sic, quicumque peccat est induratus, vel negationem auxiliorum etiam sufficientium ad penitentiam & conuersionem, & ita extra statum via reprobis erit, atque adeo non peccabit quoties non implebit præceptum, quod sine gratia implere non potuit, ergo illa induratio non significat aliud quam peccatum, illud (vt dixi) nunquam esse potest effectus reprobationis, ergo neque induratio.

Tertiò, videtur omnino dicendum quod reprobis præsertim induratis omne à Deo negatur auxilium gratiæ ad conuersionem, quia illi dicuntur in scriptura derelicti, abiecti, proiecti, contempti, excæcati, *nemo potest corrigere, qui Deus despexerit. Demisit eos secundum desideria cordis eorum. Propterea non poterant credere, quia dixit de illis Isaias excæca cor populi huius, &c.* Neque negari potest eam esse mentem Augustini, non ergo (inquit in exposit. propositionum ad Rom.) illi imputetur, quod non obtemperauit quia obdurato corde obtemperare non potuit.

Primus effectus.

Dico primò, permissio peccatorum quæ sequuntur primum peccatum, potest esse, & de facto est frequenter effectus reprobationis positiua.

Ratio est, quia illud quod intendi à Deo potest ex efficaci affectu puniendi reprobum & quod habet connexionem cum damnatione, est effectus reprobationis: permissio peccatorum quæ sequuntur primum huiusmodi est, quia certissimum est permissionem peccati esse sapientissimè pœnam aliorum peccatorum præcedentium, vt suppono ex tract. de peccat. Vbi hoc plenè probatum est; *appone iniquitatem super iniquitatem eorum, & non intrent in iustitiam tuam*, hæc pœna procedere potest ex voluntate damnationis reprobis; si enim Deus præuideat primum peccatum duraturum, vsque ad mortem, posita eà scientiâ, potest efficaciter eum excludere à regno, & in pœnam talium postea peccatorum, permittere vltiora peccata per quæ illum magis puniat tunc permissio istorum peccatorum sequitur voluntatem puniendi, & habet connexionem infallibilem cum damnatione, vt patet.

Secundus effectus.

Dico secundò, induratio tum permissiua, tum etiam positiua, quatenus est à Deo, est verus effectus reprobationis, & illi maximè proprius, modo tamen illa non significet permissionem impœnitentiæ finalis.

Quid propria sit obstinatio.

Ratio est, quia induratio cordis tripliciter in scripturis, & apud Patres sumi solet, vt fusiùs dixi, prima secundæ agens de causâ peccati, & agens de gratia sufficiente, & tertia parte agens de possibilitate penitentiae; primò enim sumitur quasi formaliter, & significat peccatum quo Deo vocanti, & inuitanti per gratias suas ad conuersionem, & per graues occasiones ad eam incitanti diu & pertinaciter resistimus: *tu autem secundum duriciem tuam & impœnitens cor, thesaurizas tibi iram in die ire*; hoc enim sonat nomen ipsum durities, cuius proprium est resistere ictibus, & non cedere impulsibus, quale peccatum erat Pharaonis, qui tam claris, & tam crebro repetitis Dei miraculis non cedebat. Secundò, sumitur quasi passiue, ac dispositiue, significatque dispositionem quandam habituales hominis peccatoris, per quam ob diuturna peccata redditur in posterum inhabilis, ad obediendum diuinis inspirationibus, & admonitionibus, & ad illas etiam nullo modo sentiendas, neque cognoscendas veritates supernaturales, quas Deus proponit; videtur enim tribus his contineri, non cogitare, non penetrare, non sentire, neque tangi tantis ac tam efficacibus motiuis, iuxta illud Isaiæ, *excæca cor, aures aggraua, oculos clande*. Nam sicut gratia includit illuminationem intellectus, & impulsum voluntatis, *illuxerunt coruscationes tue, orbi terra vidit & commota est*, sic obduratio dicit cæcitatem quandam in intellectu,

& inaduertentiam ad ea quæ Deus loquitur interiori non enim cogitat, ad alia distractus, vel certè non penetrat eorum magnitudinem, *vinam sapientie & intelligerent & nouissima prouiderent*, idèd vocatur excæcatio, aurium aggrauatio. Includit etiam in voluntate obstinationem, quâ nec sentit diuinos motus, nec ab illis tangitur vt efficaciter respiciat, *indurauerunt facies supra Petram, & noluerunt reuerti*. Vocaturque propriè obduratio, obstinatio, reprobis sensus. Tertiò, sumitur velut causatiue, significaturque id, quod causat per accidens hoc peccatum, & hanc dispositionem, & est verè decretum negandi reprobo propter peccata præcedentia, gratias congruas, quibus cor de facto emolliretur; Deus enim indurare dicitur, tùm negatiue quatenus auxilia illa negat quibus cognoscit emolliendam esse voluntatem, *eo modo*, inquit August. *quo sol aquam indurat recessu suo*, decretum enim negandi eam in longum tempus est illa propriè dicta induratio cuius sine dubio Deus est causa, tùm positiue quoque indurat. Primò, offerendo quasdam occasiones, ex quibus seipsum aliquis indurat, *ego in emulationem vos adducam*, deinde flagellando, *multiplicabo flagella mea, & portenta in terra Egypti, & non audiet vos*. Denique suspendendo, & subtrahendo flagella, *videns quod dura esset requies ingratiuauit cor suum*, & iuxta triplicem illam obdurationis acceptionem dixit optimè August. indurationem esse peccatum & causam peccati, & pœnam peccati, & illam esse verum effectum reprobationis in tertia significatione, patet ex dictis de permissione peccatorum.

Tertius effectus.

Dico tertiò, mors in peccato si fiat per causas purè naturales, non est effectus reprobationis: si autem fiat per causas præternaturales, potest esse effectus reprobationis.

Ratio est, quia reprobatio non fit saltem regulariter, nisi post præuissum peccatum finale, ergo fit regulariter post præuissam mortem in peccato, si verò per causas extraordinarias mors contingat, tunc modus ille mortis, & quod fiat hoc tempore potius quam alio, effectus est reprobationis, tunc enim causa reprobationis est peccatum, vt durans vsque ad mortem, & eius effectus est illa mors immissa eo tempore potius quam alio.

Ad primam, responsio patet ex dictis quæst. 2. quomodo possit permissio peccati esse effectus prædestinationis; Deus enim permittit peccatum in pœnam præcedentis peccati, neque tamen propterea peccatum amat nisi permissiue. Vnde sequitur, quod permissio peccati prioris vt duraturi vsque ad mortem præcedit reprobationem, permissio autem aliorum peccatorum, est effectus reprobationis.

Solutio dubitationum.

Ad secundam, satis explicatum est quomodo induratio causatiue sumpta, siue proptè peccatum, sit negatio auxilij efficacis, per longum tempus facta ex decreto Dei post plura peccata commissa.

Ad tertiam probabitur prima secundæ, & in tract. de penit. neminem esse reprobum adeo induratum, & obstinatum cui Deus decernat gratias omnes sufficientes negare in longum tempus, etiam si eas non quolibet instanti conferat: nemini Deus conuersionis obstruit viam, nec quemquam boni possibilitate spoliât.

Supererat dicere proprietates reprobationis, eius signa, numerum reproborum, & quomodo mysterium hoc absconditum prædestinationis, & reprobationis proponi populo debeat. Sed hæc partim patent ex dictis de proprietatibus & de signis prædestinationis partim ad aliud, forum pertinent.

DISPUTATIO VI.

De Trinitate personarum diuinarum.

S. Thomas à quæst. 27. ad 43.

Sublimitas
mysterij.

Partitio.

ACTENVS ea de Deo dixi, quæ declarant perfectionem eius, quatenus vnus est, Imò (vt loquitur Dionys.) *ipsum vnum continens, & efficiens omnes numeros.* Nunc de Trinitate personarum, in illa summa vnitatem dicere aggredior, & explicare: *Mysterium Diuinitatis in fastigiis* (sic enim Trinitatis mysterium appellat Cyrillus) *quia nullibi sublimior, nullibi profundior Deitas esse potest, quam cum distribuitur vnitè, diuiditur singulariter, & efficitur multiplex, non recedens ab vno, (vt ait idem Dionys.) Vnitatem videlicet in dualitatem mota in Trinitate subsistit,* (inquit Nazianz. orat. 2. de Theolog.) *& in eo veluti fastigio metas ponit.* Video autem totam hanc, obscurissimi mysterij considerationem, ad quatuor potissimum capita reuocari posse. Primum sit, eius existentia. Secundum, quidditas. Tertium, proprietates singularum personarum diuinarum, in particulari. Quartum, proprietates communes tribus personis, sed hoc ante omnia vnum in hac tractatione pramittendum est, quod sapienter monet Hilar. lib. 2. de Trinitat. *Perfecta scientia est sic Deum scire (Trinum in Vnitatem) ut licet non ignobilem, inenarrabilem tamen scias, credendus est, intelligendus est, adorandus est, & his officiis eloquendus.*

QVÆSTIO I.

Existentia & cognoscibilitas mysterij Trinitatis.

S. Thom. q. 3. art. 1. q. 3. 2. art. 1.

VT igitur in tanta caligine, de obscurissimo Mysterio disputem vt possum clarissimè, necesse in primis est ostendere, quod reuera sit in Deo perfectè vno, personarum tamen pluralitas, & vera Trinitas, & primò quidem quomodo id ex lumine fidei certò constet. Secundò, vtrum naturalis etiam ratio euidenter possit illud demonstrare. Tertio, vtrum illud eadem ratio saltem euidenter negatiue demonstrare valeat.

SECTIO I.

Existentia, & cognoscibilitas Trinitatis personarum ex lumine fidei.

Veritatis
Catholicæ
capita
quinque.

Certum est primò, veritatem Catholicam de Mysterio Trinitatis, quinque potissimum contineri capitibus. Primum est, Deum ita esse perfectè vnum, vt implicet omnino esse plures Deos, quia esse Deum, est esse omnium primum, & summum inter omnia, primum autem & summum necessario vnicum est. Secundum est, pluralitas personarum diuinarum, & earum distinctio, id est, esse in essentia illa perfectè vna, verè ac realiter personas plures inter se distinctas. Tertium est, consubstantialitas, & æqualitas diuinarum personarum, id est, tres illas personas esse vnum Deum, eiusdem sapientiæ, sanctitatis, potentie, sine vlla inæqualitate vel diuisione. Quartum est, processio personarum, quod ex his diuinis personis vna improducta sit, & vt loquitur (Paschasius:) *Fons fluminis sui,* secunda procedat à prima per viam cognitionis, & veluti splendor, ex tota intelligentia diuini maiestate collucens, (vt loquitur Basil.) Tertia verò procedat à prima, & secunda, per viam amoris, veluti osculum Patris ad Filium, nexus vtriusque, ac sancta communicatio, (vt ait S. Bernard.) Quintum est relatio

personarum, quod videlicet prima sit verè Pater: secunda Filius: tertia licet verè producta, & vtrique consubstantialis, non sit tamen Filius.

Certum est secundò, quod aduersus quinque illa fidei Catholicæ dogmata erratum est multipliciter, tum ab Ethnicis tum ab Hæreticis, primò enim, vnitatem essentiae, ac naturæ diuinæ negant omnes gentiles, qui Deum de medio tollunt, dum asserunt esse plures Deos, cumque omnino errorem sequuntur Trithēitæ transyluani apud Becan. tract. 2. cap. 3. quæst. 3. qui asserunt tres personas esse tres Spiritus æternos, immensos, ac proinde tres Deos: Secundò, pluralitatem & distinctionem realem personarum diuinarum, negarunt Noëtus, Hermogenes, Praxeas, Sabellius, asserentes non esse magis in Deo pluralitatem personarum quam essentiarum; tres enim personas tantum esse nomina, (Patrem) videlicet appellari, quatenus creat, (Filium) quatenus incarnatur, (Spiritum Sanctum) pro vt sanctificat. Verbum enim diuinum omnino negabant esse subsistens, sed aiebant illud esse merè prolatitium, vt testantur Nazianz. & Epiph. quam insaniam sequuti postea sunt Paulus Samosatrenus, Photinus, Priscillianus, & demùm temporibus Pij IV. Deiste, Michaël Seruetus, aliique apud Sande- rum lib. 7. de visibili Monarch. Hæresi 228. quibus multipliciter fauent Lutherus, Caluinus, & eorum asseclæ. Tertio, consubstantialitatem, & æqualitatem negarunt Arius, Macedonius, Eunomius aliique relati à Vasq. disp. 109. cap. 1. quorum aliqui negarunt Filij diuinitatem, alij diuinitatem Spiritus Sancti. Quarto, circa processiones, & relationes multipliciter erratum est ab aliis, quos inferius referam, & refellam. Vide Vasq. disp. 108. & 109. Valentiam in controuers. lib. 5. de Trinit. Ruiz disp. 19. 20. & 41.

Vnitatis &
pluralitas.

Dico primò, in Deo ita est essentia summo modo vnica, vt sit tamen vera in eo pluralitas, & distinctio personarum. Hæc est veritas Catholica quam copiosè ac mirabiliter probant contra Gentiles, Iudeos, Sabellianos, & eorum gregales, Athanasius aduersus Gregales Sabellij, Chrysost. serm. de Trinitate, Cyrill. in lib. Thesauri, & lib. de Trinitate aliique plures relati à Petauio, tom. 2. dogmarum lib. 2. Ruiz disp. 36. Suares lib. 1. cap. 3. ex quibus pauca hæc retulisse satis erit.

Contra
Gentiles.

Primò ergo contra Gentiles probatur hæc trium vnitatis, ex Sybillarum oraculis, in quibus pluralitas hæc indiuisa clarissimè expressa est testimoniis, deinde ex pluribus eorum, suffragiis, qui apud Ethnicos sapientes habiti sunt, ac demùm ex omnibus illis motiuis credibilitatis ex quibus supposita Dei veracitate, solent reliqua fidei mysteria probari.

Contra Iu-
dæos.

Secundò, contra Iudeos argumentantur Patres ex pluribus Veteris Testamenti locis, quibus nihil expressius dici potest. Primus habetur Genes. primo vbi Deus non Angelis loquens vt Rabbinj commenti sunt, sed personæ sibi æquali, *Faciamus* (inquit) *hominem, ad imaginem nostram, faciamus ei adiutorium, simile sibi.* Et tamen additur statim in singulari *creauit Deus hominem,* in quem locum expendit plurima Basil. in exaëmero, præsertim quod amentis sit inuitare, vel consulere se ipsum ad operandum, & Theodoretus quæst. 19. in Genes. *Quod Deus loquatur in plurali ad eos quos sue operationis vult esse consortes:* quod idem ponderant Concil. Nicæn. lib. 2. Ignatius epist. 9. & alij Patres passim. Alia etiam loca proferentes vbi Deus in plurali loquitur, *Adam factus est quasi vnus ex nobis*, Genes. 3. *Quem mittam, & quis ibit nobis* Isaia 6. Secundus locus habetur Genes. 18. vbi Abraham tres viri apparent, ad quos tamen loquitur Abraham in singulari quasi ad vnum, dicens *Domine.* In ò tres videt & vnum adorat, quem etiam Genes. 9. imitatur Loth pluribus loquens Angelis *Domine*, inquit, &